

Johann Sleker Andreas Hojer

De Loco Disputationem

Rostochii: Myliandrus, 1611

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn729127486>

Druck Freier Zugang

F. Heller.
R. U. phil. 4611.

D. T. O. M. A.

DE LOCO

Disputationem

In Inclytæ Academia Rostochiensis,

P R Æ S I D E

M. IOHANNES SLEKERO

Phys. P. P.

Publicè examinandam

Proponit

ANDREAS HOJERUS

Ufdomens. Pom.

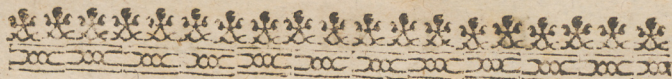
*Habebitur Disputatio in Auditorio majori
die 27. Februarij hora 6. matutina.*

ROSTOCHII

Typis Stephani Myliandri

ANNO M. DC. XL

19
REVERENDO, CLARISSIMO
ac praestantissimo Viro,

Dn. LUCAE BACMEISTERO,
S. S. Theologiae Doctore & Professore publ. in illustri
Academia Megapolitana, circuliq; Rostochiensis Superin-
tendenti generali vigilantissimo, Praeceptori & pro-
motori - ut patri observantissimè & omni
studio reverentiae honorando:

NEC NON

*Humanissimis, doctissimis & eximie ornatis
viris juvenibus,*

Dn. IOHANNI CORVINO,
S. S. Theologiae Candidato meritissimo
& commendatissimo:

TVM ETIAM

Dn. IOHANNI HALLERVORDIO,
Philosophiae Aristotelicae Candidato honora-
tissimo, & Bibliopolaè maximè
industrio:

*Dn. Fautoribus atq; amicis certissimis
perpetuè & merito colendis*

Dico

Andreas Hojerus.

Mnis qua ratione & discursu (id. *Μεταφυσ. Arist. 1. Post.*) suscipitur cogitatio, certis principijs, veritatis & auctoritatis calculo probatis confidit: & nos Locum disputaturi, Aristoteleis innitimur fundamentis, qua nullus non detorsit ad commendandam suam, quam quisq; excogitavit, opinionem: nullus vero ausus est cavillis ludificare, nisi intemperans. Sic ergo progredimur.

2. Prima loci apud antiquos mentio incidit ex eo, quod motus localis Sensus ipsos incurreret, ut est, cap. 4. lib. 4. auscultationis Physicæ, qui liber hujus materia propria & genuina sedes est. Principium ergo non effendi, sed cognoscendi, erat motus localis. Ut nimis ineptè Keckermannus hinc probare contendat: Motum esse de essentia loci.

3. Locum igitur revera in natura rerum esse, quis dubitet? non sane antiqui: qui cum viderent, ea qua non sunt, nullibi esse: ratione reciproca, omnia qua sunt, alicubi esse putabant; atq; in Loco. 4. Phys. 1. 1. & 6. falso quidem illi, sed suo sensu rectius, quam nostri Ramei: quibus Logicum ad agrum ea ratione transtulit Locus. ineptè.

4. Sed insignis difficultatis est, explicare, Quidnam sit Locus, si *πῶς ἐστὶν ὁ τόπος* & ibid. quoniam complures dubitationes emergunt.

5. Conandum tamen est, considerationem hoc modo institueri, ut *τὸ τί ἐστὶν*, ipsum quid est, tale assignetur, ut & ea, de quibus dubitatur, solvantur, & ea, qua competere loco videntur, insint, & insuper ipsa difficultatis, & dubitationum, qua circa ipsum oriuntur, causa pateat. Sic enim unum quodq; pulcherrimè demonstrari potest. cap. 4.

6. Benè-disputandi principium, est rerum insidias, ambiguas vocum significationes explorare & prospicere: ne id, quod dexterâ tenes, laevâ projicias.

A

Locus

7. Locus ergo alius est Communis & improprie dictus alius proprius. Ille finitur, in quo cuncta (vel multa simul) sunt corpora. Hujus nominis locus est caelum, aer. cap. 2.

8. Proprius est, in quo primo quippiam est, & adaequate. Sic nostrum quilibet non est in universo aere, sed in certa aeris portione, qua praecise te tangat. ibid.

9. Estq; hic iterum duplicis modi: vel enim est naturalis, vel est Violentus. Hic est, in quo res vi detinetur; ut si gravia, velut lapidem projecto in altum, qui sua natura indole fundum petit: vel si levia, natura ingenio ascendencia, deprimasi quomodo uter spiritu inflatus violenter aqua immergitur.

10. Naturalis est, ad quem res natura impetu properat, nisi impediatur. Natura autem lege levia, ut ignis &c. ascendunt; gravia quaq; deorsum vergunt; ut lapides, terra & alia ponderosa.

11. Ab his principijs, qua ingenijs modestis & veri amantibus diu satisfecerunt, divortium fecere inquieti & φιλονεικῶν ἀνθρώποις viri, dulces somniando errores, quibus incautiori Philosophiam horribiliter depravatam inculcare satagunt. Ut recte omnino magnus ille Scaliger moneat; non solum id, quod recte atq; ex officio faciendum est; oportere cognoscere, sed etiam, quod pravam est, cavere.

12. Sic cavemus nobis ab imposturis Keckermanni, qui praeter alias nugatorias & ridiculas Nominis subdistinguiunculas, Locum facit alium Internum, alium Externum. tam in contemplatione de Loco & Locato lib. 1. c. 9. quam lib. 1. Physici Systematis.

13. Internum locum finit per Situm partium corporis naturalis, certa dimensionis ratione & ovipergie ita determinatarum, ne extra aut supra se ipsas & distantiam suam extendantur.

14. Nova & falsissima, si licet praeceptorem erroris argueret. 1. internum locum negat praeceptor Aristoteles, ad cujus tribunal,

bunal, in hac lite omnes adversarios provocat: Fieri, inquit Aristoteles cap. 3. non posse, ut in seipso quidquam sit primo, ex ijs, qua diximus, patet

15. 2. Locus nihil esse debet corporis locati: sicut vas nihil est vini; sed alia ratio est ejus, in quo est, & alia ejus, quod est in illo. cap. 2. & 3.

16. Tertiò: Locus à re locata est separabilis cap. 2. ideoq; nec materiam, nec formam, nec partem, nec habitum esse, concluditur ibidem. Sed agendum, discontinuet quis seipsum, & occupetq; dissolvat corpus: periculum, credo, vita gliscet.

17. Quartò: Si locus est in ipsa re locata; Et vero res locata est in Loco, idem erit in seipso, id est, idem continebit, & continebitur, manifesto contradictionis implexu.

18. Quintò: Non posset fieri motus localis, cum nihil possit ad semetipsum moveri. Locus autem id non est, ad quod non est motio, & quod non habet differentias, Suprà, Infrà, Antè, Retrò &c. cap. 2.

19. Sextò: Et quid pluribus argumentis opus est? cum denominato illa, qua in loco quicquam esse dicitur, communi loquendi usu, ipsiusq; mentis quasi compulsu, ad extrinsecum aliquid nos ducat; neq; appareat, quid tandem ex corporis contentis ac contenti unione corpori Locato accedat, si Locus inde non exurgat.

20. Ergò ex hypothese Aristotelicâ non tantum non datur Locus Internus; sed & aperte negatur: Id quod erat, probandum.

21. Sed audio instantiam: Locum Internum non nominari ab Aristotele, sed praesupponi. Secundò: Illas, quas diximus, loci proprietates; competere loco non Intrinsecò; sed Extrinsecò.

22. Ansic seriò Keckermanne? miserum diverticulum! Dico ego, primam instantia salutem esse tenuissima valetudinis. Hanc internum locum appellitari à te lego, & sapius identidem ex ore audivi tuo, Ἰν τῷ σώματι, essentialè corporis πρὸς τὸ. Ἰν τῷ σώματι, verò ἄλλο? At verò, quaso te, cur Philosophus hoc ipsum πρὸς τὸ,

21. *tuam dico locum, numquam nomine Loci dignatus est?*
Aut Aristotelem oportet fuisse novum Aristotelem; qui in rei
perceptionem ex vocis usu perveniendum, non ignorabat; aut
oportet te nimis liberè loqui, & dissolute. Quod utiq; facis:
dum intrinsecum illud, non tantum pro loco venditas (id enim
non nemini probabile visum) sed etiã pro Loco præcipuè sic dicto.

22. *Quin &, si Aristoteles negat tuum locum, ut adduxi-*
mus verba, quã constantiã & fide præsupponere potuisset? Non
missabit Philosophus injuriam.

23. *Alterius instantia error non minus levis. Commit-*
titur intolerabilis πᾶσι γινώσκῃς. Sumit namq; tamquam sibi da-
tum & concessum, Aristotelem lib. 4. τῶν τῆς ἀνεργάστως, non
agere de Loco ἀπὸ τῶν; sed saltem de certo, id est, Extrinsecò loco.
Probetur hoc prius. Sed & turpiter principiũ iteratur & petitur.

24. *Ecce dicit, loco Extrinsecò istas competere proprietates,*
non verò loco absolutè considerato. Poculum propinat nobis
vacuum. Argumentantur Peripatetici ex istis proprietati-
bus, quod, si cui convenient, loci nomen mercatur omne id. Ne-
gat, ille; & conclusionem, loco responsionis ubicumq; iterat &
reducit.

25. *Sed properamus ad investigandum rei Genus, quod ut*
inveniamus legitimus; ex Aristotele hypotheses pauca sunt præ-
mittenda cap. 4. d. l. Prima est.

26. *Locus necessariò continet locatum, & nihil est ipsius*
rei locata. 1. Locus enim videtur imitari ingenium Relato-
rum; quæ mutuò recipiuntur; & quorum uno posito, ponitur
& alterum. Locus quippe, ut actu existat, requiruntur duo
suã necessitate: Inquit, corpus locans, quod mediante loci ter-
mino, locatum continere debet: mox adsit, necesse est, corpus lo-
candum, quod aptum natum est in loco esse; cujus præsentia cor-
pus locans, quod aptum natum erat continere, actu fit continens.
2. Si locus existeret alicubi absq; locato, dari posset vacuum: est
enim locus concava extremitas corporis continentis.

Secun-

28. *Secunda proprietas est. Locus proprius nec maior nec minor est locato, sed equalis. 1. Quia locus, id est, terminus corporis continentis, & terminus corporis contenti sunt eque cap. 4. Secundò, Quia locus est mensura locati. 3. Quia corpus continens non est Locus, sed extremitas, & ut Scholastici loquuntur, ultimitas corporis continentis, qua ita accuratè rei locata superficiem convexam ambit & amplectitur; ut convexa & concava unitissimè una videatur superficies.*

29. *Addè: Si locus foret major locato; admitteretur vacuum, quod est quasi locus corpore destitutus. Si verò minor: Corpus aliqua sui parte locabitur extra locum. Minus enim nunquam est capax majoris. utrumq; absurdum; ergò locus equalis est locato.*

30. *Distinguedum proinde inter corpus continens, quò corpus, id est, quatenus inter concavam & inter convexam ejus externam intercedit quadam crassities: hac enim ratione, locans majus est locato: & deinde inter concavam & internam superficiem, quæ immediatè tangit convexam locati. Et sic locus locato equalis.*

31. *Quamvis & hoc, notandum equalitatem non accipiendam de trinà dimensione; sic enim corpus foret: sed de capacitate seu superficie, quæ tanta esse debet amplitudinè, quanta est superficies corporis contenti.*

32. *Tertia est: Locus à locato est separabilis. 1. quia nihil est ipsius locati. 2. loci esset locus, quia moveretur unà cum corpore. ideoq; Philosophus locum vocat ἐξω περιπέριον; potest enim à locato separari.*

33. *Quarta. Unumquodq; corpus naturà ad locum proprium fertur, & in eo quiescit. 1. quia in naturali loco unumquodq; conservatur: non quatenus locus est superficies, sed quatenus est corporis terminus continentis, quod mediante superficie contentum tangit, & tangendo in illud agit.*

34. *Hinc Scaliger, locum proprium formæ (interna) coad-*
A 3 *ministrum*

ministrum cogitur salutare. Exerc. 5. de Materia & vacuo. Interna enim forma dat rei esse, & ipsam constituit: sed ipsa per se non potest rem diu conservare, ideoq; succurrit locus imbecillitati corporum per vim, quam habet, conservatricem, ut in naturali constitutione conserventur. Unde & honorificum nomen forme Philosophus lib. 4. de Cælo cap. 3. tribuit loco.

35. Præterea unumquodq; maximè declinat sui corruptionem, qua per contraria infertur. Cum autem quidquid in loco proprio est tamquam domi suæ; tutissimum utiq; est à contrariorum irruptione.

36. Quintò præsupponitur, dari differentias loci: Superum, inferum: Dextrum, sinistrum: Antè, Retrò. Nec verò Jæd hominum, prout vult Patritius, sed Quòd ex natura instituto dantur realiter.

37. Si differentia illa saltè ~~æd~~ ^{æd} ~~quæ~~ ^{quæ} constituuntur utiq; res ipsa mutatur ad mutationem nostri motus, quod cum ~~vix~~ ^{vix} repugnat. Immo, idem foret dextrum & sinistrum simul & semel; fortassis enim tu concipis id esse dextrum, quod alter dixerit esse sinistrum; & quod hic dextrum, tu fortean concepisti sinistrum.

38. Nec verò inficiamur Patritio, dari ejusmodi differentias, etiam respectu nostri: sed propter has, illas tollendas esse, quæ immutabiliter & fixè in natura sunt, pernegamus.

39. Hisce hypothesibus addantur. 1. Locus est immobilis. Si enim mobilis, & de loco in locum transferibilis (sic loquuntur,) dandus erit loco locus. 2. Locus foret corpus quia mobile in loco existens, est corpus.

40. Sed immobilitatem rectè accipere decet. 1. locus immobilis est respectu cæli, quod simpliciter supremum est, & deinde respectu terra, qua simpliciter infimum est. Secundo immobilis est per se; per accidens autem mobilis, quatenus nimirum accidens est corporis mobilis, ut aëris, aquæ: quatenus autem locatum movetur latione de loco in locum, dicitur immobilis. Tertiò, quia supremus locus numquam fit infimus. Quartò respectu
totius

totius corporis continentis; quod Scotus vocat *aquivalentiam*: ut si palus statuatur in medio rapidissimi fluminis; manet in loco immobili respectu totius corporis continentis, ut ut alia atq; alia partes fluant & refluant, accedant & recedant.

41. Secundò: Locus est *contiguus* in tangendo locatum, non verò *continuum* in locato, quod ex superioribus liquet.

42. Tertiò est *continuum* in ambiendo. undiquaq; enim locatum tangere debet, quod est *continuum*: Licet autem locus constituatur duabus pluribusve *superficiebus*; tamen manet *continuum*, propter *arctissimam* & *acuratissimam* insinuationem, quâ *continentia* corpora per *mutuos poros* sese *transmittunt*, ut non amplius *contigua*, sed *continua* aliquo modo videri possent. *Aggregatione* igitur locus unus & *continuum* est; & secundum totum: licet secundum partes sit *multum*.

43. His *premissis*, ad *definitionem* Loci accedimus, quam *Arist.* summo studio perquirens (t. 32.) omnibus perpensis, (t. 35. & seq.) in *superficie* ultima corporis continentis acquievit; *optima* sane *ratione*: *Competunt* enim ei *omnes* *conditiones*, quas recensuimus, *loci*: cum & *rem* locatam *immediatè* tangat: *eidemq;* *aqualis* sit, in hac scil. *continenti* *ratione* eandem *intra* se *terminans* *profunditatem*, *locati*: cuius tamen *haud* *quicquam* est, cum ab eo *separari* possit, & ad *motum* ipsius *locati*, (quod ad *immobilitatem* ejus *pertinet*) non *moveatur*.

44. *Minus* utiq; hac *definitio* ab *ejus*, *Quod in loco esse* dicitur, *concipiendi* modo *recedit*; & cum *proprietates* hasce *paucam* *includat*, *paucioribus* *urgetur* *difficultatibus*, quibus *obruipianè* *neccesse* est, quibus *pulchrum* videtur in hac de loco *questione*, *experiri*, *Quid* *di* *vina* *quid* *humana* *sapientia* *veneranda* *canities*, à *novitia* *curiositatis* *censu* *ferre* ac *pati* *queat*.

45. *Quanto* *ausu* *Reckermannus* in *loco* *interno* *Aristotelis* *obtrudendo* *versatus* sit, *jam* *ante* *vidimus*. *Nunc* & *negas* *de* *de* *ex* *ovis* *de* *ereptum* *nobis* *venit*, *extremitati* *corporis* *non* *ambientis* *sed* *subjacentis*, *cui* *scilicet* *locatum* *veluti* *basi* *insistat*, *Loci* *deferens* *axioma*.
Mirabi-

45. Mirabile forte cuiquam videatur, hæc illi in mentem venire potuisse, cuius perpetuo decreto (scilicet Calvinisticò) corpus ratione sua essentia (adeoq; omne corpus) locum semper sibi adjunctum habet. Ecquid enim corpora omnia basi cuiquam subjacentis corporis inniuntur? Meteora, inquam, ecquid in loco sunt? Ecquid in loco nubes illa, quæ Christum excepit ascendentem ad caelos? Bazé (Gv) G. certo corporis extremitate sustentatam nemo dixerit: adeoq; secundum Keckermannum, ne in loco quidem fuerit.

47. Verum enimvero hæc quomodo se habitura sint, Keckermannus non laborat, dum modo illum qui supra omnes caelos evehctus, nihil reliqui fecerat, quo circumscriptus haberetur; novo enim figmento, (ratione videlicet calorum subjectorum,) etiamnum in loco detineret.

48. Quam vero (Dem bone) inerticulis, falsis & ridiculis abutiur ratiunculis? neq; obstat jam quo minus locatum sit majus loco, & secundum potissimas sui partes extra locum statuatur.

49. Subijcit ipse rationem d. l. cap. 12. sub finem: Concipe, inquit, hominem humi stratum, tanta humi pars, quanta corpori substernitur, Locus est, & ea est commensuratè æqualis corpori locato: nam quidquid extra corporis applicationem & contactum est humi, illud locus hujus corporis non est. Et paullo antè: extra contactum & applicationem locantis (puta ad locatum) amplius locus non dicitur. Sic Keckermannus.

50. Nos cum Keckermanno & ex illo sic etiam: Corpus eousq; est in loco, quomq; applicatur basi, seu corpori, quod substernitur, & quomq; à base contingitur. At quidam homo basi substrate sive corpori solido insistentis pedibus quoad commensurationem pedum, basi subjacenti seu sustinenti applicatur. Ergo secundum pedes est tantum in loco.

51. Sed nullius tennuncij nostrum est argumentum. Aristoteles enim numquam dixit: Locum à corpore esse æqualem. Keckermannus, magis arguillâ lubricus es. Recoquis principium.

Nec

Nec profectò habes, quod respondeas ad 1. 46. *Arist.* ubi terram in aqua esse dicitur, tanquam in loco. At, num aqua terra basis est Keckermannæ? Quanta vis veritatis est! quâ coadlus Keckermannus, id ipse negat p. 132. cum tamen Aristotelem iudicem non extimescat.

52. Illud supprimo, quòd nefariè privilegium eripiatur corpori toti (toti inquam) existendi in loco per se: & transferatur ad Partes Totius, quas tamen negat *anno*, ratione suorum Totorum. *Aristoteles* in loco esse voluit. Si enim homo aliquis per pedes est in loco, ut est evictum ex proprijs ejus verbis; utrum eum adhuc per se esse in loco totum existimabis?

53. Nec locum relinquimus Vacuo seu Cavo, quod *Scaliger Exerc. 5. dist. 2.* laudat, sed non probat. 1. quia à vacuò natura penitus abhorret. 2. Si cum *Scaligero Vacuum* finimus spacium, in quo est corpus; Crudam contradictionem cu *περονειμὸς* implicamus. Vacuum enim & plenum corpore sunt opposita. 3. quia nullis salvari potest distinctionum formulis.

54. Illa enim *Goclenij* hypothesis stolidà est, qua vacuum, per quod locum definit, esse aliquid incorporeum nugatur; & tamen id esse magnitudinem trinam dimensione constantem. Habere certè trinam dimensionem, est non tantum esse corporeum, sed & ipsum corpus. Sicuti excellentissimus ille Philosophus *Jacobus Martini* eruditè præstigioso *Goclenio* larvam decutit & detrahit lib. 2. de Loco. cap. 11.

55. Neq; enim prætereundum hic est, cum Locus accidens sit; & vero, extra naturam & territorium locati corporis constitutus; cui nam demum rei insit ipse? Non utiq; loco ut locum includamus opus est, ne nihil aut nusquam esse videatur. Satis est si subjecto alicui insit; Quod nos esse statuimus corpus continens, quatenus actu continet.

56. Non enim necessum est, ut corpus, in quo superficies hac inest subjective, actu locet & contineat; sed ut saltem aptum natum sit, aliud corpus locare. Cujusmodi aptitudines proprietatibus

tatibus rerum recte verèq; accenseri, nemo dubitabit, qui de proprietate videndi, loquendi, ratiocinandi, &c. saltem cogitat.

57. Ita & Esse in loco *in se* est corporis naturalis: Nimirum secundum aptitudinem hanc; vel (si mavis cum Thoma,) aptitudinis actum: quo homo videre, canis latrare dicitur.

58. Quare autem Locacitas, seu Locus corpori naturali inesse debebat; ratio est, quia penetratio & permeatio corporum inimica est natura. Ideoq; corpori cedere corpus, natura edicto jussum est. Ex remotione igitur unius corporis, accedente & subeunte alio, locus constituitur.

Corollaria.

I.

Tantum abest, ut Locus sit accidens corporis, qua corpus, essentiale, ut neq; corpori, qua corpus, competat, neq; in se spectatum accidens videatur, nisi analogicè.

II.

Locus ex illo rerum genere est, qua propter exilitatem suam cognitu difficiles sunt.

III.

Utrum Aristoteles rectè gloriari queat, ante se nihil de loco *in se* questum rectè? A.

Nec profectò habes, quod respondeas ad 1. 46.
 in aqua esse dicitur, tanquam in loco. At, num
 est Keckermanne? Quanta vis veritatis est! qu
 mannus, id ipse negat p. 132. cum tamen Aristot
 extimescat.

52. Illud supprimo, quòd nefariè privileg
 pori toti (toti inquam) existendi in loco per se:
 Partes Totius, quas tamen negat à dno, ratione
 Aristoteles in loco esse voluit. Si enim homo al
 in loco, ut est evictum ex proprijs ejus verbis s
 per se esse in loco totum existimabis?

53. Nec locum relinquimus Vacuo seu
 ger Exerc. 5. dist. 2. laudat, sed non probat. 1.
 tura penitus abhorret. 2. Si cum Scaligero Va
 cium, in quo est corpus; Crudam contradic
 pòs implicamus. Vacuum enim & plenu
 posita. 3. quia nullis salvari potest distinctionu

54. Illa enim Goclenij hypothesis stolidi
 per quod locum definit, esse aliquid incorporeu
 men id esse magnitudinem trinâ dimensione con
 ceritè trinam dimensionem, est non tantum esse
 ipsum corpus. Sicuti excellentissimus ille Ph
 Martini eruditè præstigiioso Goclenio larvam
 lib. 2. de Loco. cap. 11.

55. Neg enim praterendum hic est, cu
 fit; & vero, extra naturam & territorium loc
 tutus; cui nam demum rei insit ipse? Non
 includamus opus est, ne nihil aut nusquam esse
 est si subjecto alicui insit; Quod nos esse statu
 nens, quatenus actu continet.

56. Non enim necessum est, ut corpus,
 hac inest subjectivè, actu locet & contineat; se
 natum sit, aliud corpus locare. Cujusmodi a

the scale towards document

ram
afis
ker-
non

cor-
r ad
um
s est
huc

cali-
na-
spa-
træ-
op-

um,
r ta-
bere
d &
obus
abit

dens
nsti-
cum
Satis
onti-

ficies
atum
prie-
ribus